

zápisník 1961

časopis pro politiku a kulturu • červenec-srpen

OREL A KRTKOVÉ

Ferdinand Peroutka

Uprostřed uplynulého léta z dalek nadzemského prostoru ozval se napůl jásavý a napůl udivený výkřik ruského majora Ghermana Titova: "Jsem orel, jsem orel!" Všichni víme, co se událo. Toho dne sovětský kosmonaut, jak je název pro tuto novou bytost, hladce se vzněsil ve své raketě, sedmáctkrát obkroužil zemi. Zase jednou člověk se ukázal vynalézavým soupeřem přírody, k jejím zázrakům přidal svůj zázrak.

Není žádné pochyby o tom, že také jeden z amerických majorů brzo sedmáctkrát obkrouží zemi, a že, jestliže Rusové přistanou na měsíci, Američané také přistanou, možná že dříve. Před čtyřmi lety Rusové první poslali Sputnika do prostoru, ale nyní mnohem více amerických satelitů vystupuje jako průkopník v dobývání prostoru. Amerika byla zemi volného rozvoje vědy, když ještě ruský mužik oral zemi dřevěným pluhem a když ještě ruský car vzkazoval svému ministru vyučování: "Omez vzdělání!" Svět zvykl na to, že technický pokrok přichází z Ameriky. Lenin, Stalin, Chruščov žádný cíl nepovažovali za přednější než zamerikanisovat v určitém smyslu svou zemi, dohonit Ameriku technicky. Ale člověk je veden ideami. Vynalézá ten nebo onen stroj podle svého světového názoru, podle toho, co považuje za nejpotřebnější. To potvrzuje historie střelného prachu: byl dávno vynalezen, ale dosti dlouho lidstvo váhalo rozvinout všechny jeho možnosti a užít ho ve válce. Byl chován v myslí zasvěcených lidí jako nebezpečné tajemství. Sovětské prvenství v dobývání prostoru je skvělý technický výkon na základě tvrdého politického rozhodnutí, které bylo učiněno už před šestnácti lety. Bylo to Stalinovo rozhodnutí. Více: bylo to stalinistické rozhodnutí. Po konci války státy se chovaly podle toho, jakou představu měly o budoucnosti. Amerika skončila válku s neskrývanou nepřipitostí, která udivovala, a opouštěla Evropu, nechávajíc za sebou hory vojenského materiálu pro toho, kdo se ho chtěl ujmout. Nepochybně tak se chová mírumilovný národ, když se zbaví vnucené mu války. Pokud se týkalo vztahů k sovětskému Rusku, Amerika byla pod vlivem Roosevelto-vým, který se řídil zásadou, že "přátelství plodí přátelství". Důvěřoval, že komunistické Rusko neodolá přívalu dobré vůle a že sám příchod míru po tak zlé válce bude na všech stranách působit k mírnosti a dobro-my-slnosti. Sovětská vláda lépe věděla, jaká bude budoucnost. Lépe proto,

Obsah

Ivan Jellinek

Pythie — milenko!

Andreas Razumovsky

Pražské vlastenecké hudební jaro

J. S. — F. L.

Básník ryzí anarchie

Jan Vašek

Zbožná přání řádového komunisty

Dalibor Žák

Poznámky o slovanství

František Lištopad

Malé televizní epýtoły

Jaroslav Strnad

Optimismus je, když . . .

Jaroslav Dresler

Rebus stranickosti

Jan Novák

"Na Američany střilet nebudeme . . ."

Poznámky:

František Trávníček — Teprve pivo činí
žizeň krásnou — Josef Škvorecký — Svaz
čs. únikových spisovatelů — Vojna jako
femen.